

Herontwikkeling Belversestraat 4 te Haaren

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Belversestraat 4 te Haaren

Ecologische quickscan

Datum 25-2-2019

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr 81276485B02
Rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>1902-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Belversestraat 4 te Haaren</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Dhr. Guido Bosmans (Crijns Rentmeesters bv)</i>
<i>Status</i>	<i>Definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>25-2-2019</i>

© 2019 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Vraagstelling	9
	1.3 Toetsingskader	9
	1.4 Leeswijzer	10
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1 Ligging van de planlocatie	11
	2.2 Beschrijving van de planlocatie	11
	2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	12
3	Wettelijk kader	15
	3.1 Wet natuurbescherming	15
	3.1.1 <i>Inleiding</i>	15
	3.1.2 <i>Soortenbescherming</i>	15
	3.1.3 <i>Gebiedsbescherming</i>	16
	3.1.4 <i>Bescherming houtopstanden</i>	17
	3.2 Rode Lijst	17
	3.3 Overige provinciale beschermingszones	17
4	Onderzoeksresultaat en effectenbeoordeling	19
	4.1 Methodiek	19
	4.2 Gebiedsbescherming	20
	4.2.1 <i>Beschermde natuurgebied</i>	20
	4.2.2 <i>Overige provinciale beschermingszones.</i>	21
	4.3 Soortenbescherming	22
	4.3.1 <i>Vaatplanten en bladmossen</i>	22
	4.3.2 <i>Zoogdieren (grondgebonden)</i>	22
	4.3.3 <i>Zoogdieren (vleermuizen)</i>	24
	4.3.4 <i>Vogels</i>	26
	4.3.5 <i>Reptielen</i>	27
	4.3.6 <i>Amfibieën</i>	28
	4.3.7 <i>Vissen</i>	29
	4.3.8 <i>Vlinders en libellen</i>	29
	4.3.9 <i>Overige ongewervelden</i>	29
	4.4 Bescherming houtopstanden	30
5	Conclusie	31
	5.1 Samenvatting effectenbeoordeling	31
	5.2 Mogelijke effecten en overtredingen	32
	5.3 Vervolgstappen en ontheffing	32
	Samenvatting	32
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	33
	6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen	33
	6.2 Bijzondere voorzorgsmaatregelen	33
	6.3 Aanbeveling	34
	Bronnen	35
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming	37
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken	38
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling	41

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemers hebben het voornemen tot een herontwikkeling die de adressen Belversestraat 4 en 4a binnen de gemeente Haaren betreft. De gehele herontwikkeling omvat de sloop van een veestal op adres Belversestraat 4a en de verbouwing van een schuur die voor de functie van orangerie is gebouwd op adres Belversestraat 4.

Op 4 augustus 2018 is een ecologische quickscan uitgevoerd op adres Belversestraat 4a om de effecten van de herontwikkeling die tot overtredingen kunnen leiden van de Wet natuurbescherming in kaart te brengen. Van dit onderzoek en de gevolgtrekking daarvan, is verslag gedaan in de rapportage Herontwikkeling Belverseweg 4a te Haaren, J.F.G. Maassen 14-8-2018.

Door het bevoegd gezag is beoordeeld dat ook een onderzoek nodig is voor adres Belversestraat 4 om tot een afgewogen oordeel te komen of het totaal van de voorgenomen ingrepen tot een overtreding van de Wet natuurbescherming leidt. Deze rapportage betreft daarom een aanvulling op de hiervoor genoemde rapportage en betreft de herontwikkeling in zoverre deze betrekking heeft op adres Belversestraat 4.

1.2 Vraagstelling

De beoogde ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermd) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermd natuurgebieden. Op basis van een veldonderzoek en een aanvullend literatuuronderzoek stelt deze quickscan zich tot doel het vaststellen of uitsluiten van beschermd soorten die vermeld staan in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt bepaald welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op het (mogelijk) voorkomen van deze beschermd soorten en hun leefgebied. Aanvullend wordt bepaald of de ontwikkelingen tot effecten kunnen leiden op beschermd natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden die vallen onder de Habitatrichtlijn (Natura 2000) en de ecologische hoofdstructuur (NNN-gebied).

Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermd soorten en hun leefgebied, of van negatief effect kan zijn op beschermd natuurgebied worden aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen gegeven om te voorkomen dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aangegeven wordt welke vervolgstappen gewenst zijn. Deze vervolgstappen kunnen, afhankelijk van de aard van de mogelijke overtreding, betrekking hebben op de volgende zaken.

- Aanvullend onderzoek.
- Opstellen van mitigatie en/of compensatieplan.
- Indienen van een ontheffingsaanvraag.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wn soortenbescherming: hoofdstuk
 - Wn gebiedsbescherming
 - Wn houtopstanden

- Provinciale regelgeving Groenblauwe mantel. De Groenblauwe mantel is binnen de provincie Noord-Brabant ingesteld als bufferzone tussen beschermd natuurgebied en landelijk/stedelijk gebied en ter bescherming van watersystemen.

In hoofdstuk 3 wordt dit wettelijk kader nader omschreven en toegelicht.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbeschrijving kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat en aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

tot aan de dakrand opgetrokken uit bakstenen. Aan de kopgevels zijn de buitengevels ter hoogte van het dak van hout. Er is een binnenmuur aanwezig waardoor er spouwruimten verwacht kunnen worden. Aan de noordkant van de orangerie is een kleinere schuur gebouwd is op een lage stenen ondermuur. De daken van alle genoemde bebouwing zijn bekleed met dakpannen.

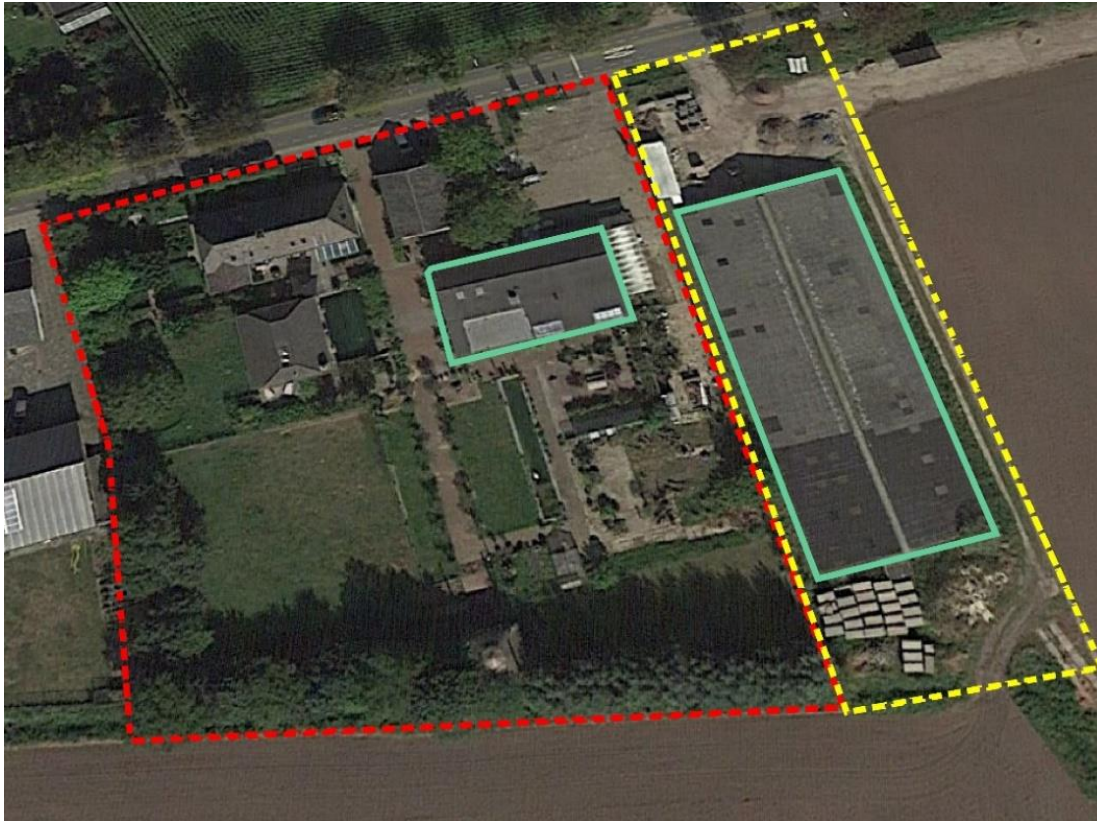

Fig.2. Het plangebied is rood omkaderd; het naburig terrein van Belversestraat 4a is met een geel kader aangegeven. De gebouwen waar ingrepen aan plaats vinden zijn groen omkaderd: rechts de stal die gesloopt wordt, links de orangerie op adres Belversestraat no. 4 (Luchtfoto Google Earth)

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ingreep betreft de ombouw van de orangerie tot een woonhuis. Na deze verbouwing blijft de huidige woning zijn woonbestemming behouden. Er vinden geen ingrepen aan de overige bebouwing op het terrein plaats. Ook de tuin blijft in zijn huidige staat vrijwel geheel intact; alleen vinden er te hoogte van de afscheiding met het terrein van Belversestraat 4a na sloop van de stal aldaar kleine aanpassingen plaats. De herinrichting van het terrein dat na de sloop van de stal vrijkomt en het aansluitend terreindeel binnen het plangebied vindt op advies en onder begeleiding van medewerkers van Brabant Landschap plaats om een goede aansluiting te verkrijgen op de landschappelijke en ecologische omgeving.

Fotoimpressie van het plangebied

Fig.3 Orangerie

Fig.4 Verandagebouw

Fig.5 Weilandje

Fig.6 Zicht op tuin en veestal die afgebroken wordt

Fig.9 Ter hoogte van afscheiding met 4a. Opslag koopwaar.

Fig.10 Ter hoogte van afscheiding met 4a. Houtruil op de achtergrond.

3 Wettelijk kader

3.1 Wet natuurbescherming

3.1.1 Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.1.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

De Europees beschermde soorten worden hier als “strikt beschermd” aangeduid. De nationaal beschermde soorten worden veelal als “andere soorten” aangeduid.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als “vast” kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffing plichtig. Als men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor

alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan als daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1Wn	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
- aanwezigheid van een wettelijk belang;
- de staat van instandhouding van de soort.

En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:

- behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en

bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

3.1.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.

Natura 2000-gebied

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest strikteste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zwarte" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

NNN-gebied

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'Nee, tenzij' principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de 'wezenlijke kenmerken of waarden' aantasten.

3.1.3 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuuroeinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

3.2 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein behorende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3.3 Bijzondere provinciale beschermingszones

3.3.1 Attentiegebied ecologische hoofdstructuur

Stromingen in het grondwatersysteem kunnen veranderen door verandering van bodemopbouw of het doorboren van lagen (bij grondverzet of diepploegen). Deze activiteiten kunnen een negatief effect hebben op de (grond)waterstand in kwetsbare natte natuurgebieden (natte natuurparels).

Artikel 12 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant verbiedt daarom binnen de aangewezen attentiegebieden alle ingrepen die van negatieve invloed kunnen zijn op de waterkwaliteit en waterstromen binnen de Ecologische hoofdstructuur.

3.3.2 Groenblauwe mantel

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen. In Artikel 6 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant worden de doelstellingen van de groenblauwe mantel geformuleerd en de verbodsbepalingen die gelden voor de Groenblauwe mantel. Deze verbodsbepalingen verbieden activiteiten die in strijd zijn met de hiervoor aangegeven doelstellingen met betrekking tot natuurbescherming, behoudt van landschappelijke kwaliteiten, bescherming van watersystemen en behoudt van bufferfunctie met het groenblauwe kerngebied.

4. Onderzoeksresultaat

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFD), en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving, de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel) die niet onder Wet natuurbescherming vallen.

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 22-11-2018 tussen 10.30 en 11.30 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de graden 10 graden C, half bewolkt, weinig wind (wk2) en droog. Een weertype dat als relatief zacht en droog winterweer getypeerd kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Beschermd natuurgebied

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

-De dichtst nabije NNN-gebied ligt op een afstand van ongeveer 0,8 km hemelsbreed zuidwestelijk van het plangebied. Dit NNN-gebied betreft een beekdal- en parklandschap dat behoort tot landgoed de Nemelaer.

-Het dichtst nabije Natura 2000-gebied *Kampina & Oisterwijkse Vennen* ligt op de korte afstand van slechts 1,2 km. Op veel grotere afstand van 6 km hemelsbreed ligt het volgende meest dichtstbijzijnde andere Natura 2000-gebied de *Loonse en Drunense Duinen & Leemputten*.

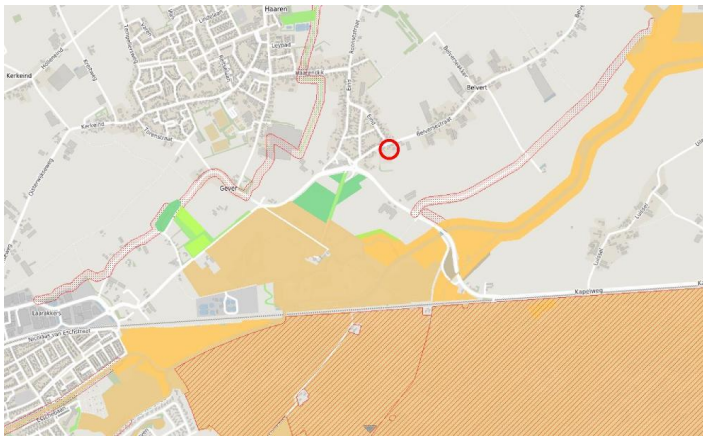

Fig.11 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de NNN-structuren (gekleurde oppervlakken). Bron: Provincie Noord-Brabant

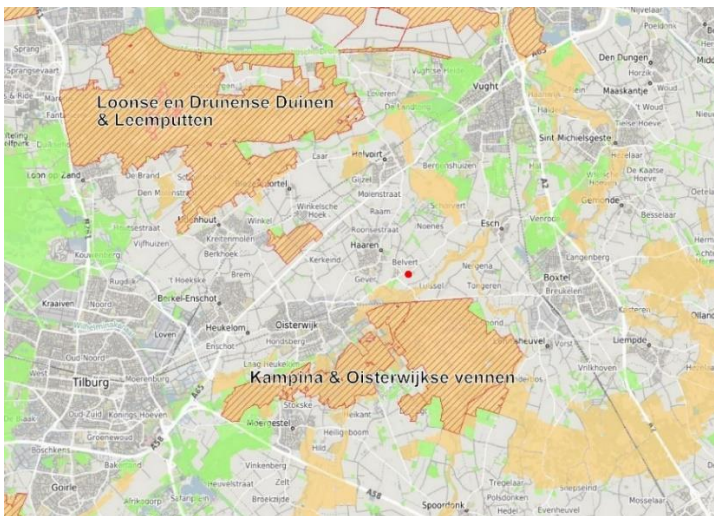

Fig.12 Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied (gearceerd). Bron: Provincie Noord-Brabant

Effectenbeoordeling

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000 gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen NNN-gebieden liggen op een dusdanige geruime afstand dat effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van deze gebieden kunnen aantasten geheel uitgesloten kunnen worden. De Natura 2000-gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. De enige factor die op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn reikwijdte van invloed kan zijn op Natura 2000- gebied is de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten

gevolg de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de werkzaamheden gebruikt worden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden dat de nieuwe woonfunctie van de verbouwde orangerie en de verkeersbewegingen die deze genereert een nieuwe bron van stikstofuitstoot is. Echter deze wordt geheel of deels gecompenseerd door het wegvallen van de bedrijfsfunctie van het plangebied, die naar verwachting de nodige verkeersbewegingen van klanten en toeleveranciers genereert. Mede in aanmerking genomen de schaal en aard van de werkzaamheden en de bescheiden aard van de nieuwe woonfunctie ligt het niet in de verwachting dat deze uitstoot enige significante bijdrage levert aan de bestaande achtergronddepositie of leidt tot een overschrijding van grenswaarden zoals die gesteld zijn voor de omgevende Natura 2000-gebieden.

Conclusie

Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

-Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die kwaliteitsverlies tot gevolg kunnen hebben en overschrijding van de gestelde drempelwaarden die voor deze gebieden gesteld zijn kunnen eveneens geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

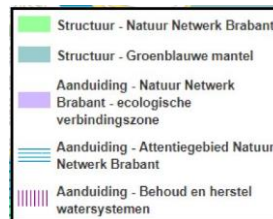
4.2.2 Overige provinciale beschermingszones.

Ligging

Het plangebied grenst vrijwel aan het Attentiegebied ecologische hoofdstructuur en op ligt op korte afstand van de Groenblauwe mantel.

Fig.13 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Attentiegebied ecologische hoofdstructuur en Groenblauwe mantel (bron: Ruimtelijkeplannen.nl)

Effectenbeoordeling

Het plangebied ligt buiten het Attentiegebied ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel. Verbodsbepalingen uit Artikel 6 en 12 van de Verordening ruimte 2014 zijn daarom niet van toepassing op het plangebied. De voorgenomen ingrepen en ontwikkeling betekenen daarom geen overtreding van de regels die gesteld zijn voor het Attentiegebied ecologische hoofdstructuur en Groenblauwe mantel.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten en bladmossen

Algemeen

Europees beschermde soorten (habitatrictlijn)

De Habitatrictlijn beschermt een viertal inheemse plantensoorten (Drijvende waterweegbree, Kruipend moerasscherm, Groenknolorchis en Zomerschroeforchis) en twee soorten bladmos (Geel schorpioenmos en Tonghaarmuts). Deze soorten zijn grotendeels te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om binnen de directe omgeving van het plangebied te verwachten.

Nationaal beschermde soorten (geen vrijstelling)

Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideesoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van beschermde plantensoorten gedaan. Er ontbreken de condities om deze te verwachten. De begroeiing is van een te algemeen of te gecultiveerd soort om bijzondere botanische te verwachten.

Effectenbeoordeling

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en hun leefgebied kunnen geheel uitgesloten worden.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Algemeen

Onder de Europese bescherming van de Habitatrictlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever, Otter, Noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen (die hier in een apart hoofdstukje behandeld worden) ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van deze soorten om deze in de directe omgeving te verwachten.

Binnen de directe landschappelijke omgeving kunnen een aantal soorten uit het middelzware beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Dit betreffen Eekhoorn, Steenmarter en kleine marterachtigen. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, Bunzing en Hermelijn geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. De Steenmarter laat echter gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. Het plangebied ligt binnen het Brabants verspreidingsgebied van de Das. Het zwaartepunt van het lokale verspreidingsgebied is iets meer oostelijke (rond 's-Hertogenbosch) en noordelijk (noord van N65) gelegen van het plangebied.

Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren soorten die in het algemeen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen of nabij het plangebied, en binnen de bebouwde omgeving in het algemeen, kleine zoogdiersoorten als Gewone bosspitsmuis, Bosmuis, Veldmuis en Egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende dekking is ophouden. Grotere soorten als Ree, Haas en Vos kunnen dicht bij het plangebied verwacht worden, maar niet direct binnen het plangebied. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen strikt beschermde zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Het plangebied biedt goede voorwaarden om kleine marterachtigen te verwachten, vooral op de grens met het naburig terrein van no 4a, waar een hoge houtril (of takkenwal) is gestapeld. Ook kunnen de marterachtigen schuilgelegenheid vinden tussen de opgeslagen handelswaar die op deze hoogte is opgeslagen. Aanwezigheid van marterachtigen binnen de bebouwing van de orangerie waaraan de ingrepen plaats vinden kan geheel uitgesloten worden. Dit ordelijk ingerichte gebouw wordt tot in alle uithoeken gecontroleerd en is ter bescherming van de daar uitgestalde handelswaarde geheel ontoegankelijk gemaakt voor zoogdieren en vogels. Voor grotere beschermde soorten (das, ree, Vos) is het plangebied ontoegankelijk door de hekwerken die het terrein afsluiten. Het terrein biedt goede voorwaarden om kleine zoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt, als Egel, spitsmuizen, Bosmuizen woelmuizen, te verwachten.

Effectenbeoordeling

- Negatieve effecten zover deze plaats kunnen vinden op strikt beschermde soorten grondgebonden zoogdieren, kunnen naar verwachting uitsluitend op kleine marterachtigen en hun verblijfplekken betrekking hebben. Gelet op de betrekkelijke zeldzaamheid van de Steenmarter in de omgeving en het ontbreken van duidelijke sporen ligt het niet in de verwachting dat de voorgenomen ontwikkelingen negatieve effecten op deze soort en zijn verblijfplekken tot gevolg kan hebben. Zover de ingrepen betrekking hebben op verbouwing van de orangerie kunnen negatieve effecten op marterachtig geheel uitgesloten worden daar toegankelijke verstoringvrije verblijfsmogelijkheden ontbreken. Verstoring van verblijfplekken van kleine marterachtigen buiten de bebouwing is mogelijk door het ruimen van de houtrillen op de grens met het naburig terrein en bij verwijdering van steenhopen en afval op dit terrein. Ook kan niet geheel uitgesloten worden dat kleine marterachtigen schuilen tussen de opgeslagen handelswaar binnen het plangebied (echter het bedrijfsmatig verhandelen van de opgeslagen materialen valt in principe buiten de voorgenomen ingrepen en daarmee buiten deze wettelijke beoordeling daarvan). Wat betreft de houtril heeft de initiatiefnemer het voornemen om deze niet te ruimen maar verder uit te bouwen als terreinscheiding. Verder zijn er plannen om naar een integraal herinrichtingsplan te streven dat het grondgebied dat op het naburig terrein vrijkomt na sloop van de stal en het aangrenzend grondgebied binnen het plangebied omvat. Dit plan voorziet o.a. in versterking van de ecologische omgeving en aansluiting op de landschappelijke omgeving. Inbegrepen binnen deze plannen zijn mitigatie en versterking van het leefgebied van marterachtigen. Dit plan wordt in samenwerking met medewerkers van Brabants landschap opgesteld en onder hun ecologische begeleiding uitgevoerd. Geconcludeerd kan worden dat de uitvoering van dit plan en een professionele ecologische begeleiding kan garanderen dat geen overtreding van artikel 3.10 lid 1b van de Wet natuurbescherming plaats vindt.

- Indien onvoldoende de zorgplicht in acht wordt genomen waardoor onnodig verwonding en doden van een aantal soorten kleine zoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt plaats vindt, is dit een overtreding van artikel Wnb 1.11 inzake de zorgplicht.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Algemeen

De enige soorten zoogdieren die doormiddel van de **habitatrichtlijn** beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden binnen de bebouwde omgeving zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand te houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder bovenstaand kader).

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.

Dit gehele systeem van verbindingroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Op basis van omgevingskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het open en half besloten landschap die in enige mate als cultuurvolger gelden verwacht. De betreft in de eerste instantie de Gewone dwergvleermuis; de meest algemene vleermuis in Nederland is die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt. De Laatvlieger komt ook algemeen in de bebouwde omgeving voor, maar minder talrijk dan de Gewone dwergvleermuis. Meer dan vorige soort foerageert deze ook boven open terrein. Tijdens het veldbezoek op locatie Belversestraat 4a op 8 augustus 2018 werd de Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied waargenomen rond het tijdstip waarop vleermuizen uitvliegen.

Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger verblijven uitsluitend in bebouwing. Andere soorten die ook tamelijk algemeen voorkomen als Watervleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Ruige dwergvleermuis kunnen zowel binnen bebouwing verblijven als in holle bomen. De enige algemeen voorkomende soort die uitsluitend holle bomen bewoond is de Rosse vleermuis. Een soort die zeker foeragerend binnen de omgeving van het plangebied verwacht kan worden.

Veldbezoek

De orangerie, het gebouw waaraan de ingrepen plaats vinden, is ordelijk ingericht als toonzaal voor tuinmeubelen. Naast de toonzaal bevat het gebouw ook een kleine magazijnruimte. Een grote glazen gevelpui voorziet in een hoge mate van inval van daglicht. Tussen de buiten- en binnenmuren zijn spouwen aanwezig. Het gebouw is onderzocht op verblijf en verblijfsmogelijkheden voor

vleermuizen. Er werden geen sporen vastgesteld die wijzen op verblijf van vleermuizen. Over de verblijfsmogelijkheden werd het volgende vastgesteld.

-Verblijf binnenpands kan geheel uitgesloten worden als gevolg van de grote mate van inval van daglicht; alleen de magazijnruimte is verduisterd. Echter deze, zoals de gehele binnenruimte, geheel ontoegankelijk gemaakt voor kleine zoogdieren en vogels ter bescherming van de opgeslagen handelswaar.

-Aan de buitenmuren werden stootvoegen vastgesteld die toegang tot de spouwruimten bieden. Echter geen sporen die erop wijzen dat deze toegangen recent gebruikt zijn. Echter dit sluit verblijf van vleermuizen op deze plekken niet geheel uit.

-De toegangen onder de dakpannen zijn met daklood ontoegankelijk gemaakt voor kleine vogels. Echter deze laten op veel plekken spleten open die breed genoeg zijn om vleermuizen toegang te verlenen. Ook zijn er overhangende dakpannen aanwezig die toegang tot verblijfsmogelijkheden onder de dakpannen kunnen verlenen.

-Ook werden spleten geconstateerd in het houtwerk ter hoogte van de dakrand die toegang kunnen verlenen tot verblijfruimten tussen en achter het houtwerk.

De vastgestelde verblijfsmogelijkheden die het dak biedt zijn over het algemeen voor vleermuizen lastig aanvlugbaar en alleen geschikt voor zomerverblijf. Beperkt winterverblijf in spouwen kan niet geheel uitgesloten worden.

Fig.13 Dakrand van orangerie. Rechts stootvoeg zichtbaar

Fig.14 Afdichting van dakpannen met daklood en spleten in houtwerk

Effectenbeoordeling

- Tijdens het veldbezoek zijn aan het gebouw waar de ingrepen aan plaats vinden geen vaste verblijfplekken of sporen die daarop wijzen geconstateerd. Wel werden geschikte en toegankelijke verblijfsmogelijkheden onder dakpannen en tussen houtwerk vastgesteld. Ook zijn er toegangen tot spouwruimten die voldoende breed zijn om kleine vleermuizen toegang te verlenen. Als gevolg van de voorgenomen ingrepen kan schade aan verblijfplekken van vleermuizen daarom niet geheel uitgesloten worden en kan een overtreding van Wnb Artikel 3.5 lid 2 en 4 plaats kan vinden. Mogelijke verblijfplekken worden in de eerste instantie verwacht onder dakpannen en aansluitend houtwerk en minder direct in de spouwen. Deze verblijfplekken zullen naar verwachting kleine zomerverblijven en paar/baltsplekken betreffen. Beperkt winterverblijf in spouwruimten kan niet geheel uitgesloten worden, maar wordt niet direct verwacht. Grote winterverblijven kunnen vrijwel uitgesloten worden. De overige bebouwing biedt ook verblijfsmogelijkheden. Echter deze bebouwing is niet onderzocht omdat deze buiten de ingreep valt.

- Verwacht wordt dat het plangebied van een gemiddelde betekenis is al foerageergebied; er ontbreken groenstructuren die van bijzondere betekenis kunnen zijn als deel van belangrijke trek- en foerageroutes.

4.3.4 Vogels

*Alle vogels zijn Europees beschermd middels de **Vogelrichtlijn** en geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden en binnen onderstaand kader worden toegelicht).*

Toelichting

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende groepen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Soorten uit categorieën 1,2,3 en 4 (zie bijlage 1), waarvoor een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is.

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Soorten uit de categorie 5 (zie Bijlage 1), ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Overige soorten: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: Overige soorten

Algemeen

Categorie 1,2,3 en 4: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Het plangebied biedt een inrichting die voornamelijk geschikt is voor soorten uit deze beschermingscategorie die als uitgesproken cultuurvolger gelden en voor hun nestgelegenheid en verblijf geheel afhankelijk zijn van bebouwing. Dit betreffen in de eerste instantie soorten als huismussen, gierzwaluwen, Steenuil en Kerkuil. Voor soorten met een breed landschapsgebruik (Buizerd, Havik, Wespandief) en die voor hun nestgelegenheid aan bomen zijn gebonden is het plangebied weinig relevant en in het kader van de voorgenomen ingreep geheel niet relevant.

Categorie 5 (ontheffingsaanvraag mogelijk nodig)

Minder strikt beschermd zijn de nestplekken van soorten uit de tweede categorie die slechts deels vaste nestplekken onderhouden. Voor deze soorten geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Boerenzwaluw en Huiszwaluw worden vaak als koloniebroeders

aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhoudt in principe geen vaste nestplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.

Groep C: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Veldbezoek

Waarneming van soorten uit de zwaarste beschermingscategorie betrof een kleine kolonie Huismussen die nestelt onder de dakpannen van het verandagebouw. Deze werden uitsluitend rond dat gebouw aangetroffen. De geschikte nestelruimten onder de dakpannen van het orangeriegebouw zijn doormiddel daklood afgesloten voor huismussen en daarmee ook voor gierzwaluwen (zie fig. 14). Voor gierzwaluwen zijn deze verblijfplekken moeilijk aanligbaar wegens de flauwe hellingshoek van het dak. Het gebouw is onderzocht op nestelsporen van Huismussen; deze werden nergens geconstateerd. Tijdens het bezoek werden geen waarnemingen gedaan die erop wijzen dat het gebouw op enige manier door Huismussen gebruikt wordt als rust- of nestplek. De binnenruimte is geheel ontoegankelijk voor vogels als Boerenzwaluw en zeker voor grotere vogels als Kerk- en Steenuil. Nestelplekken van vogels in of aan het gebouw werden niet waargenomen en worden niet verwacht. Overige waarnemingen betroffen algemene tuinvogels waarvoor geen negatieve effecten ten gevolge van de ingrepen verwacht worden.

Effectenbeoordeling

- Binnen en aan het gebouw waar de ingreep aan plaats vindt zijn geen verblijfplekken van vogels geconstateerd die als jaarrond beschermd kunnen worden aangemerkt; deze worden ook niet verwacht. Negatieve effecten op deze verblijfplekken kunnen daarom ook uitgesloten worden zover het de ingreep aan het gebouw betreft. Wel dient de aanbeveling de werkzaamheden die veel verstoring en omgevingsbelasting veroorzaken buiten het broedseizoen plaats te laten vinden om broedende Huismussen binnen de invloedssfeer van de ingrepen niet te verstoren. Hierbij dient ook het gebruik van bouwverlichting beperkt worden. Daar aan de tuin slechts zeer beperkte ingrepen plaats vinden en het huidig gebruik niet wezenlijk veranderd kan aantasting van het functioneel leefgebied die deze nestelplekken in stand houden uitgesloten worden.
- Om elke schade aan broedvogels uit te sluiten dient wel het broedseizoen in acht genomen te worden; d.w.z. dat men de gebouwen inspecteert op broedgevallen indien de ingrepen binnen het broedseizoen plaats vinden. Ook dient het broedseizoen in acht worden genomen bij het ruimen van afval en ingrepen in het groen.

4.3.5 Reptielen

Algemeen

Het plangebied ligt te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied van de meeste reptielen die doormiddel van de habitatrictlijn beschermd zijn om deze in de nabijheid te verwachten. Zover deze in de wijdere omgeving voorkomen (Gladde slang op de Groote Peel en in de Reuselse Moeren) eisen deze tevens te specifieke biotoopeisen om nabij het plangebied te verwachten. De enige reptielen die in Brabant met enige frequentie voorkomen zijn de Hazelworm en Levendbarende hagedis. Deze soorten vallen onder de nationale bescherming en geldt geen vrijstelling. De Levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig

terrein. De Hazelworm is binnen Brabant een zeldzame soort en komt binnen een zeer beperkt verspreidingsbeeld voor. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing. Binnen de ruimere omgeving zijn enkel schaarse waarneming bekend uit de Geelders en het stroomdal van de Beerze.

Effectenbeoordeling

Negatieve effecten op beschermde reptielsoorten kunnen geheel uitgesloten worden, daar het plangebied te ver buiten de geschikte habitatgebieden van deze soorten ligt.

4.3.6 Amfibieën

Het plangebied ligt in een directe omgeving die weinig geschikt is voor amfibieën door het ontbreken van stabiele watermilieus. Soorten uit die onder strenge Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen en binnen de ruimere omgeving voorkomen (Poelkikker, Heikikker, Boomkikker) zijn bovendien te specifiek gebonden aan een hoogwaardig watermilieu en een landbiotoop van heide, heideachtig terrein en moerasbos om nabij het plangebied te verwachten. De Kamsalamander kan ook buiten natuurterreinen aangetroffen worden, maar is binnen de omgeving zeldzaam. De soort komt binnen lage dichtheden en versnipperde populaties binnen de omgeving voor en stelt hoge eisen aan zijn voortplantingswaters. Ook de Rugstreeppad, een soort van minder stabiele watermilieus en die tot binnen de bebouwde omgeving kan voorkomen, kan gelet op zijn zeldzaamheid en lokaal verspreidingsbeeld uitgesloten worden. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in tijdelijke plassen. Binnen Brabant is de Rugstreeppad betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden minder vaak aangetroffen dan elders in het land. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat de soort binnen de omgeving buiten de natuurgebieden recent waargenomen is. Op basis van dit verspreidingsbeeld kan de soort voor het plangebied uitgesloten worden.

De enige soorten nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de Vinpootsalamander en Alpenwatersalamander. De Vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om binnen de omgeving van het plangebied te verwachten. De Alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers.

De nationaal beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt betreffen een vijftal soorten amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen. Deze soorten betreffen de Kleine watersalamander, Bruine kikker, twee soorten groene kikkers (Bastaardkikker en Meerkikker) en de Gewone pad. De Meerkikker komt algemeen in het westelijk deel van het land voor en is in het oosten zeldzaam. Voor al deze soorten geldt alleen de zorgplicht.

Veldbezoek

Het veldbezoek vond in een tijd van het jaar plaats die was ongunstig voor waarneming van amfibieën. In het algemeen zijn de omstandigheden ongunstig om amfibieën binnen de directe landschappelijke omgeving te verwachten die gebonden zijn aan stabiele voortplantingswateren. Binnen het plangebied zijn ruime vijvers aanwezig echter die zijn door hun inrichting en gebruik (siervissen) weinig geschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Hooguit kunnen een aantal algemene soorten, als Bastaardkikker, Bruine kikker en Gewone pad, verwacht worden.

Effectenbeoordeling

Op basis van de specifieke habitatvereisten en lokaal verspreidingsbeeld kunnen beschermde amfibiesoorten waarvoor geen vrijstelling geheel uitgesloten worden binnen de invloedssfeer van de ingrepen. De soortgroep is geheel niet relevant zover het de ingrepen aan de orangerie betreft. Hooguit kunnen ten gevolge door grondwerkzaamheden en opruimwerkzaamheden buiten de

orangerie algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt gewond en gedood worden. Voor deze soorten geldt uitsluitend de zorgplicht.

4.3.7 Vissen

Voor deze soortgroep is het plangebied niet relevant wegens het ontbreken van een watermilieu. Negatieve effecten worden daarom niet verwacht

3.3.8 Libellen en vlinders

Algemeen

Onder de Europees bescherming van de habitatrictlijn vallen 7 soorten dagvlinders en 8 soorten libellen. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn van bijzonder belang de drie witsnuitlibellen, Sierlijke, Oostelijke en Gevlekte witsnuitlibel. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters en o.a. bekend van de nabijgelegen heide en vennengebieden (Kampina, Oisterwijkse Vennen).

Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten. Uit de groep van libellen komen verspreid binnen het stroomgebied van beken binnen de provincie Noord-Brabant de Bosbeekjuffer en Beek Rombout voor. De Bosbeekjuffer komt op verschillende plekken binnen hoogwaardige beekmilieu in Midden-Brabant voor (omgeving Tilburg-Hilvarenbeek). De Beekrombout is bekend van de Beerze. Beschermde vlindersoorten die binnen de ruimere omgeving voorkomen als Grote vos, Grote weerschijnvlinder en Veldparelmoervlinder zijn te strikt gebonden aan een specifiek habitatgebied om nabij het plangebied te verwachten.

Effectenbeoordeling

Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied kunnen beschermde libel- en vlindersoorten voor het plangebied geheel uitgesloten worden.

3.3.9 Overige ongewervelden

Uit de overige groepen van ongewervelden die Europees beschermd zijn middels de Habitatrictlijn Vallen 2 soorten weekdieren en 5 keversoorten. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de Platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de Vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen.

Onder de nationale bescherming vallen één keversoort, het Vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het Vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt in de nabijheid van het plangebied.

Effectenbeoordeling

Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied worden geen soorten uit deze categorie verwacht.

4.4. Bescherming houtopstanden

Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die voldoen aan de criteria die Wet natuurbescherming stelt om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden. De voorgenomen ingrepen hebben geen betrekking op houtopstanden.

5 Conclusie

5.1 Samenvatting effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied

Gelet op de kleinschaligheid en aard van de voorgenomen ontwikkeling en ligging op voldoende geruime afstand tot Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebied als een kwaliteitsverlies of overschrijding van de gestelde drempelwaarden geheel uitgesloten worden.

NNN-gebied (voormalige EHS)

Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling en de ligging op een geruime afstand. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel

Het plangebied ligt buiten het Attentiegebied ecologische hoofdstructuur en de Groenblauwe mantel Verbodsbepalingen uit Artikel 6 en 12 van de Verordening ruimte 2014 zijn daarom niet van toepassing op het plangebied. De voorgenomen ingrepen en ontwikkeling betekenen daarom geen overtreding van de regels die gesteld zijn voor het Attentiegebied ecologische hoofdstructuur en Groenblauwe mantel.

Soorten habitatrichtlijn

De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de Gewone dwergvleermuis. Binnen het plangebied zijn geschikt zomerverblijfsmogelijkheden onder dakpannen en tussen houtwerk aanwezig en mogelijk geschikt winterverblijfsmogelijkheden in spouwen. Verwacht kan worden dat het plangebied van een gemiddelde betekenis is als foerageergebied van vleermuizen. Er ontbreken groenstructuren en andere elementen die van een bijzonder belang kunnen zijn voor de lokale staat van instandhouding van vleermuissoorten.

Soorten nationaal beschermd (geen vrijstelling)

Uit deze categorie kunnen verblijf en verblijfplekken van kleine marterachtigen niet geheel uitgesloten worden. Het zwaartepunt van hun verblijf wordt op het naburig terrein en binnen het plangebied op terreindelen buiten de invloed van de ingreep verwacht. Schade ten gevolge van de ingrepen wordt beperkt geacht en kan uitsluitend ontstaan door het ruimen van afval en opgeslagen materialen. Om schade te voorkomen zijn afdoende maatregelen mogelijk en voor mitigatie zijn goede voorwaarden aanwezig.

Jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren en vogels

Niet geheel uitgesloten kunnen worden verblijfplekken van vleermuizen en kleine marterachtigen. Vastgesteld werd een kleine nestkolonie van Huismussen. Deze nestkolonie ligt buiten de directe fysieke invloedssfeer van de voorgenomen ingrepen en blijft intact. Wel is verstoring mogelijk indien onzorgvuldig te werk wordt gegaan met bouwverlichting en geluidsoverlast.

Beschermde houtopstanden

De ingrepen hebben geen betrekking op beschermde houtopstanden.

5.2 Overtredingen en vervolgstappen

Mogelijke effecten en overtredingen

- Door ingrepen aan de bebouwing die de orangerie betreft kan schade aan verblijfplekken van vleermuizen onder dakpannen en tussen houtwerk niet uitgesloten worden (schade aan verblijfplekken in spouwmuren is afhankelijk in hoeverre deze onderdeel zijn van de ingreep), wat een overtreding van artikel Wnb 3.5 lid 2 en 4 betekent.
- Vaste verblijfplekken van Huismussen kunnen verstoord worden ten gevolge van de uitvoering van de ingrepen, maar ondervinden daarvan geen directe fysieke schade. Deze verstoring betekent een overtreding van artikel Art 3.5 lid 2.
- Niet geheel uitgesloten kan worden dat ten gevolge van ingrepen bij herinrichting van terreindelen verblijfplekken van kleine marterachtigen aangetast worden; dit betekent een overtreding van Wnb artikel 3.10 lid 1b.
- Indien onvoldoende de zorgplicht in acht wordt genomen waardoor onnodig verwonding en doden van een aantal soorten kleine zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt plaats vindt, is dit een overtreding van artikel Wnb artikel 1.11. Inzake de zorgplicht.

Vervolgstappen en ontheffing.

-Om verblijfplekken van vleermuizen geheel uit te sluiten en om vast te stellen of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is een vervolgonderzoek nodig dat uitgevoerd dient te worden naar het Protocol Vleermuizen 2017 van het Netwerk Groene bureaus.

-Om relatief kleine kans van schade aan verblijfplekken van kleine marterachtigen en verstoring van broedende Huismussen te voorkomen zijn afdoende maatregelen mogelijk. De voorgenomen inrichting betekenen geen verlies van het functioneel leefgebied voor deze soorten. Het herinrichtingsplan betekent in veel opzichten en verbetering van dat leefgebied. Indien de bijzondere voorzorgsmaatregelen zoals die in het volgende hoofdstuk worden gegeven in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek en ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

- Als de algemene voorzorgsmaatregelen in het volgende hoofdstuk in acht worden genomen wordt geen verder overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

Samenvatting

Binnen het kader van het veldonderzoek op de locatie Belversestraat 4 – Orangerie - is de aanwezigheid van verblijfplekken van vleermuizen en kleine marterachtigen niet aangetoond, noch sporen aangetroffen. Binnen het plangebied maar buiten de directe invloedssfeer van de voorgenomen ingrepen zijn jaarrond beschermde verblijfplekken van Huismussen aanwezig die verstoord kunnen worden indien onzorgvuldig te werk wordt gegaan. Indien de bijzondere voorzorgsmaatregelen die hoofdstuk 6 geeft in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht wat betreft Huismussen en kleine marterachtigen.

6 Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbevelingen

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Indien men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden stopgezet dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermden en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Met het oog op mogelijke aanwezigheid van kleine marterachtigen dienen opruim- en herinrichtingwerkzaamheden plaats vinden volgens de richtlijnen die gegeven zijn in de uitgave de “Handleiding Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (Sander Bouwens; uitgave Provincie-Noord-Brabant 2017)”. Deze richtlijnen betreffen o.a. het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode van kleine marterachtigen, open laten van vluchtwegen en aanbieden van toevlucht mogelijkheden. Ook geeft de handleiding richtlijnen voor de mitigatie van het leefgebied.
- Met het oog op aanwezigheid van jaarrond beschermden nestelplekken van Huismussen dienen de meest versturende bouwactiviteiten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden en dient geen bouwverlichting gebruikt te worden die verstrend werkt op rustende Huismussen. In het algemeen geldt de richtlijn om te handelen met het oog op voorzorgsmaatregelen en mitigatie naar de richtlijnen die het “Kennisdocument Huismus versie 1.0 juli 2017 (uitgave BIJ12)” geeft.
- Gewenst is om voorzorgsmaatregelen te nemen om foeragerende vlermuizen en nachtvogels niet te verstoren. De invloeden van licht- en geluidsbelasting dienen zoveel mogelijk beperkt te worden zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe inrichting die het plangebied verkrijgt. Tijdens de bouw dient ter aanbeveling de bouwverlichting zo veel mogelijk te beperken en bij herinrichting om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.

6.3 Aanbeveling

Voor het behoud en versterking van de ecologische kwaliteiten dient de aanbeveling om bij herinrichting naar een aanplant van inheemse soorten te streven die aansluit op de landschappelijke

en ecologische omgeving en het huidige groen zoveel mogelijk te sparen. De voorgenomen herinrichtingsplannen voldoen hier reeds ruim aan.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Uitgave RAVON 2005.
- Sander Bouwens. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Uitgave Provincie-Noord-Brabant 2017

Internetsites

- www.Verspreidingsatlas.nl
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl
- www.ed.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.kaartbank.brabant.nl

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te storen	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

<i>Soort</i>	<i>Categorie</i>
Steenuil	1
Gierzwaluw	2
Huismus	2
Roek	2
Grote gele kwikstraat	3
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Slechtvalk	3
Boomvalk	4
Buizerd	4
Havik	4
Ransuil	4
Sperwer	4
Wespendief	4
Zwarte wouw	4
Blauwe reiger	5
Boerenwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Brilduiker	5
Draaihals	5
Eidereend	5

<i>Soort</i>	<i>Categorie</i>
Groene specht	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Grote bonte specht	5
Hop	5
Huiswaluw	5
Ijsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kleine vliegenvanger	5
Koolmees	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Oeverwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Ruigpootuil	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenvalk	5
Zeearend	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage I

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende waterweegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipend moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestrisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvliender	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervliender *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephooibeestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus lattisimus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtleekever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfijn	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam				
Planten (76)					
Akkerboerbloem *)	Ranunculus arvensis	Smalle raai *)	Galeopsis angustifolia	Hazelworm	Anguis fragilis
Akkerdoornzaad *)	Tortilis arvensis	Spits havikskruid *)	Hieracium lacucella	Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Akkerrogenroost *)	Odonites vernus vernus	Seenbraam *)	Rubus saxatilis	Ringslang	Natrix natrix
Beklierde ogenroost *)	Euphrasia rosakoviana	Selje wolfsmelk *)	Euphorbia stricta		
Berggamber *)	Teucrium montanum	Tengere dijsel *)	Carduus tenuiflorus		
Bergnachorchtis *)	Platanthera chlorantha	Tengere veldmuur *)	Minuartia hybrida	Vissen (6)	
Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Troggamber *)	Teucrium boerys	Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Blauw guichelheit *)	Anagallis arvensis foemina	Veenbloembies *)	Scheuchzeria palustris	Beekpriik	Lampetra planeri
Bokkenorchtis *)	Hemanoglossum hirtum	Vliegenorchtis	Ophrys insectifera	Elrits	Phoxinus phoxinus
		Vroege ereprijs *)	Veronica praecox	Gestuppelde alver	Alburnoides bipunctatus
Bosboerbloem *)	Ranunculus pol. nemorosus	Wilde averut *)	Anemista c. campestris	Groe modderkrutper	Misgurnus fossilis
		Wilde ridderspoor *)	Consolida regalis	Kwabaal *)	Loa loa
Bosdravik *)	Bromopsis r. benekenti	Wilde welt *)	Melampyrum arvense		
Brave hendrik *)	Chenopodium bonus-henricus	Wolfskers *)	Atropa bella-donna	Vlinders (20)	
		Zandwolfsmelk *)	Euphorbia segueriana	Aardbevlinder *)	Pyrgus malvae
Brede wolfsmelk *)	Euphorbia plathyphyllos	Zinkvooltje	Viola lutea calaminaria	Bosparemoer-vlinder *)	Melitaea achalla
Breed wollegras *)	Eriophorum latifolium	Zweedse kornoelje *)	Cornus suecica	Bruin dikkopje	Erynnis tages
Bruinrode wespenorchtis	Etipactis aurorubens			Bruine etkenpage *)	Saxitum ilicis
Dennenorchtis *)	Goodyera repens	Zoogdieren terrestrisch (31)		Duinparemoer-vlinder *)	Argynnis niobe
Dreps *)	Bromus secaltus	Aardmuis	Microtus agrestis	Gentiaanblauwje *)	Maculinea alcon
Echte gamber *)	Teucrium cham. germanicum	Boommarter	Martes martes	Groe paremoer-vlinder *)	Argynnis aglaja
		Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Groe vos *)	Nymphalis polychloros
Franjegtantaan	Geniandella ciliata	Bunzing	Musela pusorius	Groe weerschijn-vlinder *)	Apatura iris
Geelgroene wespenorchtis *)	Etipactis muelleri	Damhart	Dama dama	Iepenpage	Saxitum w-album
Geplootde vrouwenmantel *)	Alchemilla subcrenata	Das	Meles meles	Kleine hevlinder *)	Hipparchia satulnus
Gesande veldsla *)	Valeriana dentata	Dwergmuis	Micromys minutus	Kleine Ijsvogel-vlinder *)	Limenitis camilla
Gevlekt zonneoosje *)	Tuberaria guttata	Dwergspiesmuis	Sorex minutus	Kommavvlinder *)	Hesperia comma
Glad biggenkruid *)	Hypochaeris glabra	Edelheit	Cervus elaphus	Sleedoornpage *)	Thecla besulae
Gladd zegge *)	Carex laevigata	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Spiegeldikkopje *)	Heteropterus morpheus
Groene nachorchtis	Coeloglossum viride	Egel	Ertaceus europaeus	Veenbesblauwje *)	Plebeus optilese
Groensteel *)	Asplenium viride	Elkelmuis	Eliomys quercinus	Veenbeparemoer-vlinder	Bolorta aquilonaris
Groot spiegelklokje *)	Legousta speculum-veners	Gewone bosspiesmuis	Sorex araneus	Veenhoolbeestje	Coenonympha tullia
Groe bosaardbet *)	Fragaria moschata	Groe bosmuis	Apodemus flavicollis	Veldparemoer-vlinder	Melitaea cinxia
Groe leeuwklauw *)	Aphanes arvensis	Haas	Lepus europaeus	Zilveren maan *)	Bolorta selene
Honingorchtis	Hermintum monorchis	Hermelijn	Musela erminea		
Kalkboerbloem *)	Ranunculus polyanthemos ssp. polyanthoides	Hutspiesmuis	Crocidura russula	Libellen (8)	
		Konijn	Oryctolagus cuniculus	Beekrombou *)	Gomphus vulgatissimus
Kalkeert *)	Centaurea calcitrapa	Molmuis *)	Arvicola scherman	Bosbeekjuffer *)	Calopteryx virgo
Karchuzzerantje *)	Dianthus carthusianorum	Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus	Donkere waerjuffer *)	Coenagrion amatum
Karwijselle *)	Seltnum carvifolia	Ree	Capreolus capreolus	Gevlekte glanslibel *)	Somaochlora flavomaculata
Kleine ereprijs *)	Veronica verna	Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	Gewone bronlibel *)	Cordulegaster boltonii
Kleine Schorseneer *)	Scorzonera humilis	Seemarter	Martes foina	Hoogveenglanslibel *)	Somaochlora arctica
Kleine wolfsmelk *)	Euphorbia extgua	Tweekleurige bosspiesmuis	Sorex coronatus	Kempense	Sympetrum
Kluwenklokje	Campanula glomerata	Veldmuis	Microtus arvalis	heidelibel *)	depressusculum
Knollathyrus *)	Lathyrus linifolius	Veldspiesmuis	Crocidura leucodon	Speerwaerjuffer *)	Coenagrion haselaeum
Knolspire *)	Filipendula vulgaris	Vos	Vulpes vulpes		
Korensla *)	Amoseris minima	Waterspiesmuis	Neomys fodiens		
Kranskrwtj *)	Carum verticillatum	Wezel	Musela nivalis		
Kruipdjm *)	Thymus praecox	Wild zwijn	Sus scrofa		
Lange zonnedaaw	Drosera longifolia	Woelrat	Arvicola terrestris		
Liggende ereprijs *)	Veronica prostrata				
Moerasgamber *)	Teucrium scordium	Zoogdieren marien (2)			
Muurbloem	Erystrum cheiri	Gewone zeehond	Phoca vitulina	Kevers (1)	
Naakte lathyrus *)	Lathyrus aphaca	Grnje zeehond	Halichoerus grypus	Vliegend hert	Lucanus cervus
Naaldenkervel *)	Scandix peuen-veneris				
Pijlscheefkelk	Arabis h. sagittata	Amfibieën (8)			
Roggelelie *)	Lilium bulbiferum croceum	Alpenwater-salamander	Triturus alpestris		
		Bruine kikker	Rana temporaria		
Rood peperboompje *)	Daphne mezereum	Gewone pad	Bufo bufo		
Rozenkransje *)	Anemaria dioica	Kleine water-salamander	Triturus vulgaris		
Ruw pazelzaad *)	Lithospermum arvense	Meerkikker	Rana ridibunda		
Stofzaad *)	Monoeropa hypopteys	Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta		
Scherpkruid *)	Asperugo procumbens	Vinpoosalamander	Triturus helveticus		
Schubvaren	Ceterach officinarum	Vuursalamander	Salamandra salamandra		
Schubzegge *)	Carex leptocarpa				
		Reptielen (4)			
		Adder	Vipera berus		

*) soort die geen wettelijke bescherming had onder de Flora- en faunawet

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWVB RN art 3.31
Zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

